

دوشنبه | ۸ دی ۱۳۹۹
۱۳ جمادی‌الاول ۱۴۴۲
شماره ۴۵۹۰

خرهان رضوی

گزارش

تجارت پساب با آب فرا حوضه به جای باز چر خانی آب، چقدر بحران آب مشهد را حل می کند؟

تغییر تاکتیک در دشت تشنه مشهد

مسعود حمیدی/ خشک تر شدن اقلیم‌ها،

محدودیت منابع آب تجدیدپذیر را در پی داشته و افزایش جمعیت منجر به کاهش سرانه آب تجدید پذیر شده است، محدودیت منابع آب تجدید پذیر همزمان با رشد جمعیت باعث افزایش هزینه‌های کلان تأمین آب متعارف شده‌است. در چنین شرایطی یکی از منابع مهم آب در دسترس در محدوده شهرها، فاضلاب شهری است که از لحاظ کمی می‌تواند این کسری را جبران کند بنابراین تصفیه و باز چر خانی فاضلاب باید به‌عنوان یک منبع آب غیر متعارف در کنار منابع آبی متعارف مورد استفاده قرار بگیرد. باز چر خانی و تصفیه آب تنها مربوط به جبران کسری منابع آبی نیست زیرا کشور های پیشرفته و با سرانه آب تجدید پذیر بالا خود پیشگام این کار بوده‌اند؛ اما در کشور هایی مانند ایران که در اقلیم خشک واقع شده‌اند؛ تغییر اقلیم و کمبود آب دو عامل اصلی بر ای استفاده از پساب است. استان خراسان رضوی و به‌خصوص دشت مشهد بیش از ۵۰ سال است که دشت ممنوعه معرفی شده‌است و میزان کسری آبخوان‌های دشت مشهد به حدی زیاد است که نشست ۲۲ سانتی متری سالیانه این دشت از یک سو و قرار گرفتن کلان شهر مشهد در وضعیت بحرانی آب طی سال‌های اخیر از سوی دیگر آثار این تغییر اقلیم و کسری مخازن آبی در اثر کاهش منابع آبی تجدیدشونده است؛ اما مهم‌ترین مصرف کننده این منابع آبی حوزه کشاورزی است که بنا بر آمارها بیش از ۸۵درصد منابع آبی استان و دشت مشهد است. درواقع چاه‌های کشاورزی هم به‌صورت مجاز و غیر مجاز و مازاد، در حال برداشت از آبخوان دشت مشهد هستند و گراف نمود این آبخوان چندین دهه است که به سمت پایین رفتن گرایش دارد؛ اما روی دیگر ماجرا کلان شهر مشهد است که افزایش جمعیت آن طی چند دهه اخیر روندی بسیار سریع به خود گرفته و توسعه نامتوازن این کلان شهر بدون توجه به شرایط آمایش سرزمینی و توان و ظرفیت جغرافیایی آن باعث شده است امروز شهر مشهد به شهری با بالاترین درصد جمعیت حاشیه‌نشین تبدیل شودو سالیانه بیش از ۴۰ میلیون زائر حرم مطهر امام هشتم (ع) نیز به این کلان شهر مشرف می‌شوند. نتیجه این وضعیت تولید سالیانه حدود ۲۰۰ میلیون مترمکعب فاضلاب است که بخشی از آن به حوضه رودخانه کشف رود می‌ریزد و عامل اصلی آلودگی خاک و زیست محیط منطقه شده‌است. با در نظر گرفتن تمام این شرایط دولت برای سامان دهی وضعیت فاضلاب، تأمین آب و مهم‌تر از آن ایجاد منبع جدید آبی برای کلان شهر مشهد از دهه ۱۷۰احداث تصفیه‌خانه‌های فاضلاب در این شهر را آغاز کرد و در سال ۷۶ طرحی با عنوان «تأمین آب مشهد از طریق جایگزینی پساب تصفیه شده با آب کشاورزی» در لویاح سالیانه بودجه کشور گنجانده و بنا بر این طرح قرار بر بود در افق سال ۱۴۰۲ معادل ۱۱۷ میلیون مترمکعب آب به‌صورت سالیانه از طریق جایگزینی پساب با آب کشاورزی برای کلان شهر مشهد تأمین شود.

متولی این طرح شرکت آب منطقه‌ای است. معاون طرح و توسعه این شرکت که طی چند سال اخیر متولی اصلی این برنامه بوده‌است در گفت وگو با خراسان رضوی درباره سرانجام این طرح خاطر نشان می‌کند: این طرح در سال ۷۶ شروع و در سال ۸۶ پساب تصفیه‌شده یا «حقابه» کشاورزان از سدهای کارده و طرق به میزان ۱۹ میلیون مترمکعب از طریق تصفیه‌خانه «پر کندآباد ۲» و «اولنگ» جایگزین آب می‌افزاید؛ به دلیل این که پساب شهرک‌های صنعتی به تصفیه‌خانه «پر کندآباد ۲» منتقل می‌شد و خود تصفیه‌خانه هم مشکلاتی داشت و کیفیت پساب پایین آمده بود سال گذشته بخشی از این پساب را از طریق تصفیه‌خانه «پر کندآباد ۱» و «پر کندآباد ۱» به تصفیه‌خانه «خین عرب» جایگزین «پر کندآباد ۲» در سد کارده و تصفیه‌خانه «التمپور» را در سد طرق جایگزین «اولنگ» کردیم.

وضعیت تصفیه‌خانه‌های مشهد

معاون آب منطقه‌ای استان در باره آخرین وضعیت تصفیه‌خانه‌های مشهد می‌گوید: تصفیه‌خانه «پر کندآباد ۲» منتقل می‌شد و خود تصفیه‌خانه هم مشکلاتی داشت و کیفیت پساب پایین آمده بود سال گذشته بخشی از این پساب را از طریق تصفیه‌خانه «پر کندآباد ۱» و «پر کندآباد ۱» به تصفیه‌خانه «خین عرب» جایگزین «پر کندآباد ۲» در سد کارده و تصفیه‌خانه «التمپور» را در سد طرق جایگزین «اولنگ» کردیم.

در سال ۷۶ طرحی با عنوان «تأمین آب مشهد از طریق جایگزینی پساب تصفیه‌شده با آب کشاورزی» در لویاح سالیانه بودجه کشور گنجانده شدو بنا بر این طرح قرار بود در افق سال ۱۴۰۲ میلیون مترمکعب آب به‌صورت سالیانه از طریق جایگزینی پساب با آب کشاورزی برای کلان شهر مشهد تأمین شود

تصفیه‌خانه «پر کندآباد ۲) اگر به‌روزرسانی شود ظرفیت تصفیه سالیانه ۳۰ میلیون مترمکعب پساب را دارد که برای به‌روزرسانی آن حداقل ۶۰۰میلیارد تومان اعتبار نیاز است.

وی ادامه می‌دهد: تصفیه‌خانه «خین عرب» که به‌صورت «بیع متقابل یا BOT» احداث‌شده‌است با ظرفیت سالیانه ۳۰ میلیون مترمکعب فاضلاب هم اکنون بین ۱۵ تا ۲۰ میلیون مترمکعب فاضلاب را تصفیه می‌کندو به‌غرب دشت مشهد می‌برد که بخش عمده آن برای کشاورزی مصرف می‌شود. تصفیه‌خانه «التمپور» نیز دارای ظرفیت ۳۰ میلیون مترمکعب در سال است اما هم اکنون حدود ۱۵ تا ۳۰ میلیون مترمکعب آن استحصال می‌شود. تصفیه‌خانه «سیدی» نیز در اختیار شهرداری مشهد برای فضای سبز است که سالیانه حدود ۸ میلیون مترمکعب فاضلاب را می‌تواند تصفیه کند.

وی می‌افزاید: اگر تصفیه‌خانه‌های «اولنگ» و «طبرسی» وارد مدار شوند ما سالیانه ۱۱۰ میلیون مترمکعب پساب خواهیم داشت.

۳۵ میلیون متر مکعب؛ همه پساب برداشته از تصفیه‌خانه‌ها

معاون آب منطقه‌ای استان درباره میزان برداشت و تخصیص پساب تصفیه‌خانه‌های مشهد می‌گوید: هم اکنون حدود ۳۵ میلیون مترمکعب پساب تصفیه‌شده از تصفیه‌خانه‌های مشهد برداشت می‌شود که ۲۰ میلیون مکعب آن جایگزین حقابه کشاورزان از سدهای کارده و طرق می‌شودو ۱۵ میلیون مترمکعب دیگر بنا بر توافق انجام‌شده در احداث تصفیه‌خانه‌ها در اختیار سرمایه‌گذار قرار گرفته است که در اختیار شهرداری، نهادهای مختلف و بخش کشاورزی (به‌صورت مازاد) و بنا بر تصمیم به سرمایه‌گذار داده می‌شود.

پسای جایگزین چاه‌های کشاورزی غرب مشهد نشده‌است

وی در پاسخ به این سؤال که هم اکنون پسایی به کشاورزان غرب دشت مشهد داده شده‌است که در قبال آن چاه‌های آن‌ها مسدود یا به آب مشهد واگذار شود؟ می‌گوید: فعلاً فقط ۲۰ میلیون پساب باحقابه کشاورزان از سدهای کارده و طرق جایگزین شده‌است.

انتقاده‌ها به آبفا و فاضلاب‌رها شده در کشف رود

پیشتر از این علایی مدیرعامل آب منطقه‌ای و همچنین کامران داوری استاد دانشگاه فردوسی و دبیر همیاران آب مشهد درباره ورود پساب به رودخانه کشف رود انتقادهایی به آبفا مشهد کرده و معتقد بودند شرکت آب و فاضلاب مشهد باید معادل ظرفیت تصفیه‌خانه‌های خود فاضلاب شهری را وارد شبکه جمع‌آوری فاضلاب می‌کرد.

علیمیرزایی معاون آب منطقه‌ای استان در باره میزان پساب وارد شده به کشف رود می‌گوید: هم اکنون حدود ۷۰۰ لیتر بر ثانیه (سالیانه ۲۰ میلیون مترمکعب) پساب و فاضلاب وارد کشف رود می‌شود.

مدیرعامل آب و فاضلاب مشهد درباره ظرفیت تصفیه‌خانه‌های مشهد به خراسان رضوی تصریح می‌کند: هم اکنون پنج تصفیه‌خانه در مشهد وجود دارد که ظرفیت تصفیه روزانه ۲۶۳ هزار مترمکعب فاضلاب را دارا هستند (یعنی حدود ۹۶ میلیون مترمکعب در سال). ۳۵ هزار مترمکعب آن به دلیل انجام عملیات ارتقا در تصفیه‌خانه «پر کندآباد ۲» از مدار خارج می‌شود. امروز حدود ۲۵۰ هزار مترمکعب فاضلاب به‌صورت روزانه ورودی تصفیه‌خانه‌های مشهد است.

حسین اسماعیلیان درباره وضعیت شبکه جمع‌آوری فاضلاب مشهد می‌گوید: هم اکنون ۷۸درصد شبکه جمع‌آوری فاضلاب مشهد احداث‌شده‌است ولی حدود ۷۵درصد مشترکین مشهد به این شبکه متصل شده‌اند. وی درباره سخنان معاون آب منطقه‌ای مبنی بر ورود ۷۰۰ لیتر بر ثانیه (۲۰ میلیون مترمکعب در سال) فاضلاب به کشف رود می‌گوید: ما پساب را تحویل آب منطقه‌ای می‌دهیم. می‌توان گفت به‌طور متوسط ۳۰ تا ۳۵ هزار مترمکعب در شبانه‌روز فاضلاب وارد کشف رود می‌شود.

انتخاب بین بد و بدتر!

مدیرعامل آبفا مشهد درباره انتقادهای داوری دبیر طرح همیاران آب مشهد از عملکرد آبفا مشهد در مدیریت فاضلاب این شهر و این که باید معادل شبکه فاضلاب ایجادشده تصفیه‌خانه در این شهر ایجاد می‌شد، خاطر نشان می‌کند: اگر شبکه جمع‌آوری فاضلاب مشهد ایجاد نمی‌شد، با توجه به توسعه افقی شهر و افزایش جمعیت شهروندان دچار مشکلات عدیده بهداشتی و زیست محیطی می‌شدند که نمونه فعلی آن حاشیه شهر مشهد است، علاوه بر این فاضلاب تهدیدی برای آب‌های زیرزمینی این شهر می‌شد. این اشتباه است که ما بگوییم؛ اول تصفیه‌خانه بسازیم و سپس شبکه فاضلاب ایجاد کنیم زیرا اعتباری وجود ندارد. ایده آل این است که به‌اندازه شبکه جمع‌آوری تصفیه‌خانه داشته باشیم اما ما با توجه به شرایط بین بد و بدتر را انتخاب کنیم.

چقدر اعتبار نیاز است؟

اسماعیلیان درباره میزان تصفیه‌خانه‌های مورد نیاز شهر مشهد می‌گوید: در افق ۱۴۲۰ ما نیاز مند تصفیه‌خانه‌هایی با ظرفیت تصفیه ۸۱۴ هزار مترمکعب فاضلاب در شبانه‌روز هستیم. وضعیت موجود اگر همه شبکه فاضلاب مشهد احداث و همه مشترکین هم به این شبکه متصل شوند ما به تصفیه‌خانه‌هایی با ظرفیت تصفیه ۵۴۰هزار مترمکعب فاضلاب در شبانه‌روز حدود ۱۹۸ میلیون مترمکعب در سال نیاز داریم. برای تکمیل تصفیه‌خانه‌های مشهد در افق ۱۴۲۰ ما حداقل به شش هزار میلیارد تومان اعتبار نیازمند هستیم. برای اتمام شبکه فاضلاب شهر مشهد نیز به هزار میلیارد تومان اعتبار نیاز داریم.

آبی از چاه‌های کشاورزی داده نشده

مدیرعامل آبفا مشهد درباره میزان مصرف آب شهر مشهد و میزان آبی که در قبال پساب برای مصارف آب شرب به مشهد داده می‌شود، تصریح

می‌کند: مصارف شرب و بهداشت سالیانه شهر مشهد هم اکنون حدود ۲۴۰ میلیون مترمکعب در سال است و آن چه تاکنون در بحث جایگزینی پساب، اجرایی شده ۲۰ میلیون مترمکعبی است که از سدهای طرق و کارده به‌مشهد داده می‌شود و آبی از چاه‌های کشاورزی به‌ماداده نشده‌است.

آب آلوده‌ای که ۱۲ سال به کشاورزان داده می‌شد

مدیرعامل آب منطقه‌ای استان درباره طرح جایگزینی پساب با آب کشاورزی مشهد به خراسان رضوی می‌گوید: در این طرح چهار پروژه تعریف‌شده بود که یکی از آن‌ها جایگزینی پساب باحقابه کشاورزان از سدهای کارده و طرق است که در آن دوره یعنی از سال ۸۶ تا سال ۹۸ از تصفیه‌خانه پر کندآباد تأمین می‌شد و پساب این تصفیه‌خانه «آلوده» بود و از سال گذشته با استفاده از ظرفیت بخش خصوصی تصفیه‌خانه خین عرب راه اندازی شد که کیفیت بسیار مناسبی دارد و آن را جایگزین پر کندآباد ۲ در سد کارده کردیم. در سد طرق هم تصفیه‌خانه «اولنگ» کیفیت مناسب نداشت که تصفیه‌خانه «التمپور» جایگزین آن شد.

تغییر راهبرد بعد از ۲۳ سال؛ چرا؟

وی می‌افزاید: اصل طرح جایگزینی پساب با آب کشاورزی برای غرب مشهد بوده‌است که بنا بود تصفیه‌خانه‌هایی که ایجاد خواهد شد ۱۰ میلیون مترمکعب پساب به غرب دشت مشهد منتقل و جایگزین «آب چاه‌های کشاورزی» شود. این طرح حداقل چهار هزار میلیارد تومان اعتبار نیاز داشت. تاکنون ۱۳ کیلومتر از این طرح اجرایی شده اما اصل طرح هنوز اجرایی نشده‌است.

علایی ادامه می‌دهد: با توجه به این که اجرای این طرح اعتبارات سنگینی نیاز دارد و وضعیت دولت به‌گونه‌ای نیست که بتوانیم با پول دولت آن را اجرایی کنیم و از طرفی ما شاهد سرازیر شدن فاضلاب به کشف رود هستیم طرح مشترکی با آب‌های مشهد آماده کردیم که گردش مالی آن حدود چهار هزار میلیارد تومان خواهد بود؛ بر اساس آن در یک مرحله ۳۴/۵ میلیون مترمکعب پساب را تا سال ۱۴۲۵ در اختیار سرمایه‌گذار قرار خواهیم داد که هر کاری بخواهد با آن انجام دهد در قبال آن باید دو تصفیه‌خانه برای آبفا مشهد احداث کند که فاضلاب به کشف رود ریخته نشودو علاوه بر آن باید حداقل ۳۵ میلیون مترمکعب آب از «خارج حوضه» برای مشهد تأمین کند که استقبال خوبی از این طرح‌شده‌است و چهار شرکت قدرتمند برای اجرای طرح اعلام آمادگی کردند.

مدیرعامل آب منطقه‌ای استان در باره این که تاکنون چه میزان پساب جایگزین چاه‌های کشاورزی شده‌است، بیان می‌کند: تاکنون پسایی جایگزین آب چاه‌های کشاورزی نشده‌است. البته باید توجه داشته‌باشید که ۲۰ میلیون مترمکعب پسایی که جایگزین حقابه کشاورزان از سدهای کارده و طرق شده با هدف تأمین آب مشهد بوده‌است و به‌هر حال به تغذیه آبخوان‌ها کمک می‌کند؛ یعنی اگر ما ۲۰ میلیون مترمکعب

روزنامه سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی خراسان رضوی

در یک مرحله ۳۴/۵ میلیون مترمکعب پساب را تا سال ۱۴۲۵ در اختیار سرمایه‌گذار قرار خواهیم داد که هر کاری بخواهد با آن انجام دهد در قبال آن باید دو تصفیه‌خانه برای آبفا مشهد احداث کند که فاضلاب به کشف رود ریخته نشودو علاوه بر آن باید حداقل ۳۵ میلیون مترمکعب آب از «خارج حوضه» برای مشهد تأمین کند

در یک مرحله ۳۴/۵ میلیون مترمکعب پساب را تا سال ۱۴۲۵ در اختیار سرمایه‌گذار قرار خواهیم داد که هر کاری بخواهد با آن انجام دهد در قبال آن باید دو تصفیه‌خانه برای آبفا مشهد احداث کند که فاضلاب به کشف رود ریخته نشودو علاوه بر آن باید حداقل ۳۵ میلیون مترمکعب آب از «خارج حوضه» برای مشهد تأمین کند

را جایگزین نمی‌کردیم مجبور بودیم برای تأمین آب مشهد به آبفا اجازه دهیم از منابع زیرزمینی برداشت کند.

انتقاد به واگذاری پساب به سرمایه‌گذار

مدیرعامل جمعیت ناچیان آب از منتقدان جدی طرح واگذاری پساب مشهد به سرمایه‌گذار بخش خصوصی است. مهدی جمشیدی در گفت وگو با خراسان رضوی خاطر نشان می‌کند: این که آبفا و آب منطقه‌ای به جای این که وظیفه قانونی خود را انجام دهند و با جذب اعتبارات از دولت تصفیه‌خانه‌های مورد نیاز را احداث یا تکمیل کنند، پساب مشهد را حراج کنند تا بخش خصوصی وظیفه آن‌ها را انجام دهدو تصفیه‌خانه‌های مشهد را تکمیل کند هیچ کمکی به باز چر خانی و تغذیه آبخوان‌های دشت مشهد نمی‌کند. زیرا بدون شک سرمایه‌گذار برای پسایی که دریافت می‌کند مصارف جدید تعیین می‌کند.

وی ادامه می‌دهد: علاوه بر این این که گفته می‌شود سرمایه‌گذار آب از هزار مسجد به مشهد بیاورد امکان پذیر نیست زیرا این طرح مجوزهای زیست محیطی ندارد و چه کسی این موضوع را ضمانت می‌کند که سرمایه‌گذار آب از فراحوضه به مشهد بیاورد؟

مدیرعامل جمعیت ناچیان آب می‌گوید: شرکت آب منطقه‌ای و آب‌های مشهد بدون این که طرح را در کمسیون همیاران آب استان مطرح کنند برای دریافت مجوز به مراجع بالادست داده و به‌نوعی همیاران آب را دور زده‌اند. صحبت از ۱۰۰ میلیون مترمکعب پساب است که می‌خواهند به سرمایه‌گذار بدهند و در قبال آن ۳۵ میلیون مترمکعب آبی که معلوم نیست اجرایی می‌شود یا نمی‌شود از فرا حوضه انتقال دهند. یعنی وظایفی را که به طور قانونی هم در انتقال آب و هم ساخت تصفیه‌خانه بر عهده آب منطقه‌ای و آبفاست سرمایه‌گذار انجام بدهد و در مقابل ۱۰۰ میلیون مترمکعب پسایی را که باید باز چر خانی و به آبخوان باز گردد برود و مصارف جدید ایجاد کند.

آبی که از بیلان خارج شده به سرمایه‌گذار می‌دهیم

مدیرعامل آب منطقه‌ای در این باره می‌گوید: صحبت ما با دوستان ناچیان آب این است که می‌گوییم آب‌های مشهد مثلاً ۶۰ میلیون مترمکعب از تغذیه آبخوان مشهد کم کرده‌است که آن را تصفیه کند و تا سال ۹۸ حدود ۲۰ میلیون مترمکعب آن را بد تصفیه کرده و ما بین حقابه دو سد تقسیم کردیم و ۴۰ میلیون مترمکعب دیگر آن را به کشف رود ریخته‌است. بنده آب منطقه‌ای باید برای این ۶۰ میلیون مترمکعبی که از بیلان آبخوان مشهد خارج‌شده

است تصمیم‌گیری کنیم. به همین دلیل در مرحله اول در قالب احداث تصفیه‌خانه خین عرب ۱۵ میلیون از ۶۰ میلیون پساب را به سرمایه‌گذار دادم که ۲۰ میلیون پساب آلوده‌ای را که حقابه سدهای کارده و طرق بوده‌است استاندارد کند و به کشاورز بدهد.

مدیرعامل آب منطقه‌ای تصریح می‌کند: آن چه ما می‌خواهیم به سرمایه‌گذار بدهیم فاضلابی است که به کشف رود ریخته و از حوضه آبخوان مشهد خارج می‌شود و در قبال آن سرمایه‌گذار هم مکلف است تصفیه‌خانه برای مشهد بسازد و هم این که معادل پسایی که در اختیارش قرار می‌دهیم باید آب از فرا حوضه به مشهد بیاورد. درواقع ما می‌خواستیم پساب را به غرب دشت مشهد برریم نتوانستیم و اکنون داریم این کار را می‌کنیم؛ یعنی سرمایه‌گذار باید ۳۵ میلیون مترمکعب آب از فرا حوضه برای مصرف آب مشهد بیاورد وقتی این کار انجام شد ما میزان برداشت آب‌های مشهد از چاه‌های زیرزمینی را ۳۵ میلیون مترمکعب کاهش می‌دهیم.

وی می‌افزاید: در فاز دوم این طرح که افق ۱۱۰ میلیون مترمکعب فاضلاب تصفیه‌شده‌است سرمایه‌گذار باید سه تصفیه‌خانه برای شهر مشهد احداث کند و حداقل ۳۰۰ حلقه چاه در غرب دشت مشهد با خریداری یا تعطیل شود. درواقع ما مسیر تعادل بخشی در دشت مشهد را تغییر دادیم ولی هدف همان است یعنی معادل پساب تصفیه‌شده‌ای که از دشت مشهد خارج می‌شودو سرمایه‌گذار از آن استفاده می‌کند باید آب از فرا حوضه جایگزین آن شود.

۳۴ میلیون پساب چقدر؟

علایی ادامه می‌دهد: نرخ پایه‌ای که برای هر مترمکعب پساب برای سرمایه‌گذار مشخص کردیم ۴۵۰۰ تومان است؛ یعنی سرمایه‌گذار تا سال ۱۴۲۵ باید به این قیمت پساب از ما خریداری کندو معادل آن باید تصفیه‌خانه ساخته شود و هم آب وارد حوضه مشهد کند که افزایش نرخ هم خواهیم داشت

پساب تصفیه‌شده یا نشده کجا می‌رود؟

بنا بر گفته مدیرعامل آبفا مشهد، روزانه ۲۳۰ هزار مترمکعب معادل سالیانه حدود ۸۴ میلیون مترمکعب فاضلاب وارد تصفیه‌خانه‌های مشهد می‌شود که از این میزان تنها ۳۵ میلیون مترمکعب توسط آب منطقه‌ای به‌صورت حقابه به کشاورزان و سرمایه‌گذار داده می‌شود؛ یعنی حدود ۵۰۰ میلیون مترمکعب پساب خروجی تصفیه‌خانه‌های مشهد بلاتکلیف است. مدیرعامل آب منطقه‌ای درواکش به این موضوع می‌گوید: ما این میزان پساب نداریم. بحث جدی ما با آبفا این است که اگر شما فاضلاب را جمع‌آوری می‌کنید باید حتما تصفیه شود و اگر بنا باشد بین جمع‌آوری و تصفیه انتخاب شود ما می‌گوییم فاضلاب جمع‌آوری نشود زیرا با این کار یک مرکز آلاینده ۱۰۰ کیلومتری در کشف رود ایجاد خواهد کرد.

علایی تأکید می‌کند: توجه داشته باشید همه فاضلاب جمع‌آوری‌شده وارد تصفیه‌خانه‌ها نمی‌شود بخشی از آن مستقیم وارد کشف رود می‌شودو کشاورزان از آن استفاده می‌کنند. وی در پاسخ به این سؤال که چرا آب منطقه‌ای به‌عنوان نماینده حاکمیت در حوضه آب استان اجازه می‌دهد فاضلاب جمع‌آوری‌شده به کشف رود ریخته شود، می‌گوید: بنده یک مسئول اجرایی هستم باید در باره مسائلی صحبت کنم که قابلیت اجرایی داشته باشد، سال هاست که آب منطقه‌ای با آبفا مشهد سر این موضوع باهم در گیر بودندو هیچ اتفاقی هم رخ نداده‌است. در پایان باید اذعان کرد که اگر چه نمی‌توان در شرایط مالی دولت را نادیده گرفت و باید اعتراف کرد که قطر چکانی اعتبارات تا پاسخ گوی نیاز مالی تکمیل طرح‌های آبی به‌خصوص تصفیه‌خانه‌های مشهد نیست اما نمی‌توان عملکرد بد آب‌های مشهد در توسعه شبکه جمع‌آوری فاضلاب بدون ساخت تصفیه‌خانه و در نتیجه رهاسازی فاضلاب در کشف رود و فاجعه‌های ایجادشده را نادیده گرفت و از سویی نمی‌توان روی بدعهدی آب منطقه‌ای است که آن را تصفیه کند و تا سال ۹۸ حدود ۲۰ میلیون مترمکعب آن را بد تصفیه کرده و ما بین حقابه دو سد تقسیم کردیم و ۴۰ میلیون مترمکعب دیگر آن را به کشف رود ریخته‌است. بنده آب منطقه‌ای باید برای این ۶۰ میلیون مترمکعبی که از بیلان آبخوان مشهد خارج‌شده